

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 48 K
Félévre 24 K
Negyedévre 12 K
Egy hónapra 4 K
Egyes száma ára 15 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Feladvós szerkesztő: Dr. MAYER JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Bécs-utca 1. sz. Telefonosám: 21.

**MEGJELENIK MINDEN NAP, VASÁR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELÉVEL.**

Nagybecskerek, 1918.

XLVII. évfolyam, 190. szám.

Csütörtök, augusztus 22.

Megérett a helyzet a béketárgyalások megkezdésére.

Bécs, aug. 22. A francia sajtóban élesebb hang vált érezhetővé. Az eseményeket az eddiginél erősebben bírálják.

A Clemenceau-kormány intézkedéseit egyes lapok feltűnően elítélik. A munkásság körében növekszik az izgatottság. Az egész nemzet hangulata ellene van az oroszországi beavatkozásnak.

A jelek szerint a francia nép zöme érettnak tartja a helyzetet a béketárgyalások megkezdésére.

A „Bataille” c. lap azt írja, hogy Clemenceau a francia proletárság felháborodását a diktátor önkényével akarja megfékezni, de talán már nincs messze a nap, amikor az összes gépfegyverek is hatástalanok maradnak a nép áradatával szemben. A szociálisták a kamara egybehívását követelik, hogy soron kívül titkos ülésen véleményt nyilvánítsanak az oroszországi beavatkozás kérdésében.

A németek várják az ellenség újabb nagy támadását.

Bécs, aug. 22. Berlini mértékadó helyről jelentik, hogy a Montdidier melletti elkeseredett harcokban az ellenség újabb hadosztályokat vetett tűzbe. Az Oise és Montdidier közti súlyos harcok nyilván láthatólag előfutárjai egy hatalmas új akciónak, amelyet az ellenség tervez.

London, aug. 22. (Reuter jelentés.) Haig tábornagy jelent: Aug. 21-én reggel négy óra harmincegy perckor széles fronton Ancrétól északra támadtunk. A beérkezett jelentések szerint támadásunk jól előre halad.

London, aug. 22. (Reuter.) Bing tábornok harmadik hadserege Myanville Beaucour között nyolc mértföldnyi szélességben tüzelőkészítés nélkül támadott. A meglepetés teljesen sikerült. Hír szerint Sighet le Grandot elfoglaltuk, amely három mértföldes előrehaladást jelent.

Aláírták a német—orsz pótegyezményt

Berlin, aug. 22. Hír szerint tegnap este aláírták a bresztlitovszki béketárgyalást kiegészítő német—orsz pótegyezményt.

Az orosz-entente viszony.

Bern, aug. 22. Csicserin orosz népbiztos jegyzékben közölte az entente kormányokkal, hogy az entente diplomaták és konzulok akkor távozhathatnak Oroszországból, ha az orosz diplomaták is visszatérhetnek az entente államokból. Az Oroszországban levő francia misszió tisztjeit legénységét is elbocsájtják, ha Franciaország elengedi az

ott levő oroszokat. Az Oroszországban tartózkodó angol-francia civileknek is szabad mozgást biztosítanak, ha nem vétenek a szovjet-kormány ellen.

Az entente Rajna-menti német városokat akar megszállni.

Genf, aug. 22. A „Genevois”, amely a németek esküdt ellensége, feltűnést keltő politikai leleplezést közöl. Megemlíti, hogy egy magasállású francia politikus két év előtt kijelentette, hogy Franciaország legfőbb bekeféléte, hogy az entente-csapatok megszállják a Rajna mentén megerősített német városokat a holland határtól a svájci határig. Ezen eszme még ma sincs elejtve és a városok, amelyek a megszállásnál tekintetbe jönnek: Mainz, Koblenz és Köln.

Hírek Lenin és Trockij elmeneküléséről.

Helsingfors, aug. 22. Itt ma híre járt, hogy Lenin és Trockij elmenekültek Oroszországból. A híresztelést megcáfolták. Tény azonban, hogy a bolsevikiek tábora feloszlott. A hatalmat Lenin, Trockij, Csicserin és Szinovjev tartják kezükben. Velük szembeszáll a vörös hadsereg két vezére Bucharin és Gosznodievics.

Leninék a Németországhoz való csatlakozásnak hívei. A vörösök azonban elleneznek minden idegen hatalomhoz való csatlakozást. Szerintük a vörösöknek mindaddig egyedül kell küzdeniük, amíg ki nem tör a proletárok világforradalma.

Massarik Wilsonnal.

Stockholm, aug. 22. Massarik látogatást tett Wilsonnal. Legközelebb visszautazik Európába.

Összeomlott az egész francia arcvonal.

Zürich, aug. 22. A „Morgen Zeitung” jelenti: Az angolok, franciáknak meghiusult áttörési kísérlete az egész francia arcvonal összeomlását jelenti. A németek az Ancrénál jelentékeny győzelmet arattak.

Radzivil herceg Bécsben.

Bécs, aug. 22. Radzivil herceg másfélórát tanácskozott Burián István gróffal. Tanácskozásait holnap folytatja. A király holnap kihallgatáson fogadja Radzivil és Przedzicki gróft, Lengyelország bécsi követét. Radzivil valószínűleg pénteken utazik Varsóba. Előzőleg ellátogat Budapestre és Krakkóba, ahol a vezető lengyel-magyar politikusokkal érintkezésbe lép. Lehetséges, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök pénteken Bécsbe utazik.

Radzivil bécsi tárgyalásai hír szerint kedvezően folynak. Egyelőre még egyik fél sem foglal állást. Az eddigi laphiresztelések még koraiak.

Burián István gróf tegnap a lengyel vendégek tiszteletére reggelit adott.

Radzivil meglátogatta Wedel gróf német nagykövetet is.

Az entente saját hadifoglyait bombázta.

Berlin, aug. 22. A Karlsruhe ellen intézett ellenséges repülőgéptámadás elhárítása alkalmával a ledobott bombák közül több a fogolytáborra esett. 33-an meghaltak, 35-en súlyosan, 52-en könnyebben megsebesültek.

Közös minisztertanács.

Budapest, aug. 22. Wekerle Sándor ma délután Bécsbe utazott. Szombaton közös minisztertanács lesz, amelyen résztvesznek Wekerle, Popovits, Sztéryenyi és Windischgrätz herceg.

61 gombamérgezés Bécsben.

Bécs, aug. 22. Tegnap a fővárosban 61 gombamérgezési eset fordult elő. Ebből 14 halálessel végződött. Az élvezhetetlen gombák révén előidézett mérgezések száma ijesztő mérveket öltött.

Fordulat a szabadkai zsircsalásban.

Budapest, aug. 22. A szabadkai ismert zsircsalás ügyében ma délelőtt döntő fordulat történt. A rendőrség letartóztatta Engelsmann Jenőt, Papp József földbirtokost és Katicics honvédfőhadnagyot, valamennyit csalás büntetvének gyanúja miatt. Ezenkívül Engelsmann feleségét reggel őrizetbe vették.

Hivatalos jelentések

A miniszterelnökség sajtóosztályától ma a következő hivatalos jelentést kaptuk a harc-
téri eseményekről:

Vezérkarunk jelentése.

Budapest, aug. 21.

OLASZ HARCTÉR:

Nervesánál olasz felderítő osztagok megki-
sérítették, hogy a Piave keleti partján megves-
sék lábukat. Szétmorzsoltuk őket. Egyébként
sok helyen tüzérési tevékenység.

Albániában nem volt különösebb esemény.

A vezérkar főnöke.

A belügyminiszter szigorubb büntetést kíván az árdrágitókra.

Nagybecskerek, augusztus 22.

Wekerle Sándor dr. mint belügyminiszter
intézett rendeletet Jankó Ágoston alispánhoz,
amelyben azt kívánja, hogy a kihágási bíró
szigorubbán ítélje el az árdrágitókat, mint eddig.
A belügyminiszter ugyanis azt tapasztalta, hogy
az ítéleteknek alig 10 százalékát felebbezik
meg az alispánhoz, az alispántól a miniszter-
hez meg éppen alig kerül felebbezés.

Ez a rendelet nem egyenesen Nagybecske-
rek részére készült, hanem minden város
hatósága megkapta. Leközlőjük, hogy lássák az
árdrágitók, mint gondolkodik fölöttük a bel-
ügyminiszter. A rendelet így szól:

Azt tapasztaltam, hogy a háborúval kapoco-
latos kihágások általában, különösen pedig az
árdrágitó és a közzelemezés körét érintő ki-
hágások ezen szaporodásának az oka részben
az egyesek féktelen gazdagodási vágyában, de
részben abban is keresendő, hogy az alsófoku
rendőri büntető bíróságok által kiszabott bü-
ntetések nem állanak arányban az elkövetett
kihágások súlyosságával.

A háborúval kapcsolatos törvények és ren-
deletok módját nyujtanak arra, hogy ezen
elégé el nem ítélt és súlyos következményekkel
járó üzemek szigoruan megtorol-
tassanak. Ennek dacára az 1917. évben az I.
foku a rendőri büntető bíróságokhoz beérke-
zett minthogy 300.000 kihágási ügynek csak
10 százaléka felebbeztetett még a II. foku
rendőri büntető bírósághoz és a megfelelően
ügyeknek nem egészen 20 százaléka került a
III-ad foku elbírálás alá.

Azon körülményből, hogy terheltek ily ele-
nyészően kevés elsőfoku ítéletet felebbeztek
meg, megállapítható, hogy az egyes rendőri
büntető bíróságok szem elől tévesztik az ily-
nemű kihágásoknak ugy a nagyközönség, mint
az állam érdekeit már elviselhetetlenül súlyo-
san érintő, közvetve a hadviselés sikerére is
kihatással bíró természetét és az általuk ki-
szabott büntetések messze mögötte maradnak
azoknak a sérelmeknek, melyeket a kihágást
elkövetők cselekményeikkel előidéznek.

Felügyeleti jogkörömből kifolyólag kötele-
ségem, hogy a hatóságok figyelmét ezen visz-
szásságokra újból felhívom és őket a jogszabá-
lyalkotók célzatának és szigorú rendelkezése-
inek szem előtt tartására és érvényre juttatá-
sára ösztönözöm.

Felhívom ennél fogva alispán urat, hogy a
rendőri büntető bíróságuk a hozzájuk beér-
kező, a gyorsított rendőri büntető eljárás alá
tartozó ügyeket egyfelől soronkívül sürgősen
intézzék el, másfelől pedig vegye figyelembe és

ismételten tegye figyelmessé az I. foku ren-
dőri büntető bíróságokat, hogy ne tévesszék
szem elől az említett kihágásoknak súlyos ter-
mészetét, valamint azt is, hogy a jogszabály
alkotók célzatával és a jogszabályok rendel-
kezéseivel jönnek ellentétbe és a büntetések-
nek javító és visszatartó hatását is illuzóriussá
teszik, ha ezeket a kihágásokat messze kiható
következményeik figyelmen kívül hagyásával
egyhén ítéljük meg és nem a kellő megtorlás-
ban részesítjük.

A rendeletet Jankó Ágoston alispán ma le-
küldte mihez tartás végett a nagybecskereki
rendőrkapitányságnak, mint első foku rendőri
büntető bíróságnak.

HIREK

IDŐJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás-
jelentése.)

Augusztus 22.

Tegnapi maximum: 23,9 C°.

Ma reggel: minimum: 14,2 C°.

Ma délután: Barométer 762,2 mm. Hőmérő: 30,2 C°

Felhőzet: kev. bor. Szél: ENY.

Csapadék: — mm.

— **Elmegy a katonazenekar.** A 12-ik gyalog-
ezred zenekara felsőbb parancsra augusztus
25-én, vasárnap ismét visszatér a harc-
térre. Bizonyára városzerte élénk sajnálkozás
kíséri a gyorsan népszerűvé vált, kitünő ezred-
zenekar távozását. Több oldalról megnyilvá-
nult kérésnek engedve a zenekar saját javára
e hó 24-én, szombaton este a Kaszinóban be-
lépődijak mellett bucsuhangversenyt rendez.
A bucsuhangverseny bizonyára nagy sikerű
lesz. A derek zenészek, akik térzenék alkal-
mával sokszor a legnagyobb hőségben fárada-
tak, izzadtak azért, hogy a közönség szórakoz-
zék, valóban megérdemlik a pártfogást. Azt
hisszük, hogy távozó katonazenészeink műkö-
dését mindenki ismeri és becsüli ebben a vá-
rosban. Nagyban hozzájárultak ők háborus
gondjaink, bajaink közepette sikeres hangver-
senyek, térzenék tartásával azok csökkenté-
sére és részben való feledésére és most, hogy
harctéren küzdő véreink vizsgálatására és
serkentésére mennek, csak természetes, hogy
támogassuk őket tőlünk telhetőleg. A hangver-
seny este fél kilenc órakor kezdődik. Belépő-
díj személyenként három korona. Asztalok
lefoglalhatók a Kaszinó főpincéjénél.

— **A bíróság köréből.** Az igazságügyminisz-
ter Földi Antal dr. a nagybecskereki kir. ügyész-
séghez beosztott bírósági jegyzőt a nagybecs-
kereki kir. ügyészség kerületébe ügyészségi meg-
bizottnak, Bolgár Kálmán szegedi kir. járás-
bírói joggyakorlatot pedig a nagybecske-
reki kir. törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

— **Tisztviselők öröme.** A tisztviselők beszer-
zési előlegére vonatkozó rendelet megjelent
és az előleg legközelebb kifizetésre kerülnek.
A nőtlen tisztviselők 30, a nők 40, a család-
dosak pedig 50 százalékát kapják a tavalyi
háborus segélynek. Talán mondani sem kell,
hogy nagy öröm van most tisztviselőink kö-
rében.

— **Ma sem lehetett telefonálni.** Budapestről
távratozza tudósítónk: A telefonközpont üzem-
zavara még tart. Béccsel beszélni nem lehet. —
Fővárosi tudósítónkat ma is hiába hívtuk tele-
fonhoz, a szám nem felel. Mai lapunkban ezért
csak távirati tudósításokat talál az olvasó.

— **A katonanapi gyűjtés eredménye.** A va-
sárnap nagybecskereki katonanap szép ered-
ménnyel végződött: 2690 korona 32 fillér
gyűlt egybe a hadiárva javára. Az összeget
a mai nap folyamán küldték el rendeltetési
helyére

A következők gyűjtöttek perselyekkel a
katonanapon:

Szalay Etus és Gizike 248,93, Nagytőzsdé
gyűjtése 223,67, Geiduschek Janka 210,—,
Iszakovics Radmilla 111,52, Vecsera Sári 105,54,
Havas Margitka és Irénke 100,54, Grosz Csibi
96,45, Steiner Edit 91,60, Vági Erzsike 90,61,
Elekes Erzsike 87,12, Szépfy Edit 83,—, Krey
Irma 75,37, Hegedüs Annus 75,36, Kramer
Ilonka és Molnár Ilonka 74,40, Vági Marianna
70,18, Kiss Piroška 68,70, Szilágyi Baba 62,86,
Stefánovics Angyalka 58,21, Krsztics Milkica
56,87, Dömötör Erzsike és Klári 56,22, Les-
tyánszki Mimi 51,56, Panics Médi 50,39, Po-
mezszanski Lenke 49,47, László Jolán 44,72,
Szépfy Margit 44,21, Steiner Lili 42,49, Jova-
novics Sztojanka 43,30, Neufeld Maria 42,08,
Zseberán Zsófi 40,72, Jovanovics Draginya
36,12, Fülep Jenő 32,88, Tolveth Lidike 32,27,
Bolházi Vali 29,77, Braun Boriska 28,89,
Steiner Kató 26,68, Langfelder Vilhelmine
22,98, Ország René 15,88, Szalavary Irén
9,44, összesen 2690,32 koronát.

— **Felhívás a kereskedőkhöz.** A nagybecs-
kereki rendőrkapitányság felhívja a kereske-
dőket, hogy a miniszteri rendelet értelmében
árjegyzéket fűgesszenek ki a kirakatukban. A
kirakatban elhelyezett árukon pedig az árat
papírszeleteken tüntessék ki. Az élelmiszerke-
reskedők is kötelesek árjegyzéket a kirakatho-
tenni. Három nap múlva a rendőrség razziat
tart és a mulasztókat szigoruan megbünteti.

— **Osztrák gyermekek nyaraltatása Sándor-
egyházán.** Folyó hó 12-én érkezett Sándoregy-
házára 48 osztrák gyermek, akik egy heti it-
lét után nagyon jól érzik magukat. A vendég-
látó szülők, kik ugyszólván elkapták az
osztrák gyermekeket, azokkal teljesen meg-
vannak elégedve. Az osztrák gyermekek közül
többen, akik magyar családnál vannak el-
helyezve, egy-egy magyar szót ejtenek ki s
magyarul köszönnek. Tegnapelőtt Szent István
napján megjelentek az osztrák gyermekek az
isteni tiszteletlen amidőn is a helybeli plébános
dr. Orbán Gergely a magyar prédikáció után
német nyelven szólt az osztrák gyermekekhez,
melyben e nagy napnak emléket állította s az
osztrák gyermekek a plébánosnak szép, meg-
ható s tanulságos beszédét majdnem szajtatva,
nagy figyelemmel hallgatták. Istentisztelet után
a gyermekek hazatértek.

— **Adományok.** Klein Fáni (Tamás-laka) 20
K-t a rokkant katonák, 20 K-t a hadiárva
részére adományozott. Rezsőháza község sza-
badságot katonái táncvigalmából befolyt 30
K-t a vöröskereszt javára adományozták.

— **A Városi Mozi.** A legkiválóbb írók mű-
vei szerepelnek mostanában filmre alkalmazva
a „Városi Mozi” műsorán. Tegnap Dickens
„Dorrit kisasszony” című művében gyönyör-
ködhettünk, a bájos Elise Weisse-vel a főszere-
pben, ma pedig Ohnet közkedvelt regényét
„A vasgyáros”-t látjuk a vásznon, ahol az
mindenesetre közvetlenebb hatással lesz mint
a regényben, ahol pusztán csak fantáziánkban
látjuk a cselekmény helyeit, vagy mint a szín-
műben, ahol a jelenetek ugyszólván csak a
szalonokra szorítkoznak. A filmen pedig a
darab minden belső és külső miliője hatásosan
érvényesül. Holnap, pénteken este 7 és 9 órai
kezdettel a 6. honvédezzred és a 12. gy-ezred
javára katonazene mellett a „Hatos honvédek
tüzbén” című filmet adják. A nagyhatású film
iránt igen nagy az érdeklődés. A mozivásznon
meglevenívedve látjuk a hős hatos honvédek
küzdelmét ágyutüzben, kézitusában, pergőtüz-
ben és csöndes lövészárk harcban egyaránt.

— **A nagybecskereki kereskedelmi
alkalmazottak és iparosok részére f. hó
23-án táncanfolyam kezdődik az Ellmer-féle
vendéglőben, jelentkezni lehet ugyanott.**

Telefon 330.

Városi Mozi a Városi Színházban.

Telefon 330.

Csütörtök, augusztus hó 22-én 2 előadás: 6 és 9 óraker.

Filmre rendezte:
Dr. Janovics Jenő.

A vasgyáros.

Ohnet György regénye
5 felvonásban.

Szereplők: Berky Lili, Lajtay, Nagy és Adorján.

Ezenkívül a gyönyörű kísérműsor. :: Legközelebb: „AZ ÓRIÁS ÜKLE” Henny Portennel a főszerepben

— **Kitüntetett polgári vezető.** A hadrakelt seregnél őfelsége által erre felhatalmazott katonai parancsnokság, mint a hivatalos lap közli *Gligor Györgynek*, a torontalmegyei Módos községi illetőségű polgári vezetőnek az ellenséggel szemben tanúsított bátor magatartása elismeréséül a bronz vitézségi érmet adományozta.

— **Talált kulcsok** vannak a rendőrségen. Igazolt tulajdonosuk átveheti az 5-ös számú szobában.

— **Kabaréest az Árvaház javára.** F. évi augusztus hó 24-én szombaton, és 25-én vasárnapon este 1/29 órai kezdettel a r. kath. Árvaház javára, a r. kath. egyházközség nagytermében (Ferenc József tér) jótékony célú kabaréestét tartanak. Rendező: Markovits K. Lipót. Helyárak: Ülőhely 4, diákjegy 2 korona. Jegyek előre válthatók Mangold L. könyv és zeneműkereskedésében. Műsor a pénztárnál kapható. Ára 60 fillér. Felülfizetéseket tekintve a jótékony célt közönnettel fogadunk és hírlapilag nyugtázzunk.

— **A meggazdagodott vonatvezető.** Szerény életviszonyok között élő vonatvezető volt B. a balatoni vasuton. Takarékos ember léte Mátysföldön kis villát építtethetett magának, melyet 100.000 korona haszonra eladott. Mint most már vagyonos ember látta, hogy a balatoni parté a jövő és Kenesén, a Balaton homokos csücskén a földmives gazdától, kisbirtokosoktól több kilométer területen összevásárolta a part tulajdonjogát. Ez kerek összegben 32.000 koronába került az időközben magánzavá felcsapott nyugalmazott mozdonyvezetőnek. — A Magyar Bank Egisz vállalata Kenese partját találta a legalkalmasabbnak a természetes, nem mesterséges homokpartifüldő és teljesen modern berendezésű új fürdő létesítésére. Érintkezésbe lépett tehát a jó szimatu B-vel, aki a par tért nem kisebb összeget kért, mint kerek summában 700.000 koronát. A bank ezt a megközelítő összeget tényleg beigérte a volt mozdonyvezetőnek és bizonyos, hogy a két fél hamarosan megállapodásra is fog jutni.

— **Kivégzett orosz foglyok bucsulevelei.** Nagyváradon kivégeztek a minap három orosz foglyot. Mindhárom bucsulevél irtak szüleiknek, amelyeket alkalma volt lemásolni egy ottani újságról. A levelek így hangzanak: Cserkaszi Ilija Ivonicsnak Toms kormányzóság, Marinoka-kerület, Serjanka község. Akunov-uradalom.

1918 aug. 1. Édes anyám, Isten veled, engem halálra ítélték, mert kiraboltunk valakit. Ugyancsak ez irta még ezt a második levelet is.

Drága szüleim!

Ez az utolsó levél, amit nektek írok. A hadbírósg halálra ítélt Most fognak kivégezni. Imádkozom értetek, hogy Isten áldjon meg benneteket minden jóval. Ti is imádkozzatok értem, talán az Ur meg fog bocsájtani elkárhozott lelkemnek. Az Atyának, Fiúnak, Szent Léleknek nevében, Amen.

Ivan Petrovics Tscherkaszin.

A másik fogoly bucsulevele a következő:

Drága szüleim!

Értesítelek benneteket, hogy előre megbeszélt rablás miatt halálra ítélték. — Utolsó levelem ez. Imádkozzatok értem, bűnös lelkemért. A ti fiatok

Balachin Mihály.

Csaknem szórol-szóra azonos levelet irt a harmadik is.

— **Az obsitos.** A magyar filmvállalkozás legnagyobb sikerei közé kell sorolni „Az obsitos” című négyfelvonásos háborus drámát, melynek rendezése és pompás kiállításának szakavatott kezére vall. A nagyszabású dráma — mely a csodálatos film szárnyán most járja be diadalmasan a világot — filmre való áttétele kitűnően sikerült, melynek megragadóan szép irodalmi alkotását valóban nem kell ismertetnünk, sem méltatnunk. Mint film, még pedig mint rendkívüli hatású film, ma este jut a nagybecskereki közönség elé a „Modern Mozi” érdekes műsorán. A főszerepet *Mattyasovszki Ilona*, a közkedvelt mozdíva játsza. A pompás filmen elsősorban érvényesülnek a kiváló darab legaprólékosabb részletei. A dráma a Modern Moziban ma este 9 órai kezdettel csak egy előadásban kerül bemutatásra. Ezenkívül még a gyönyörű kíséreképek fogják a grandiózus műsört kiegészíteni.

Katonaotthon Temesvári-ut 1500. szám alatt nyitva minden nap délután 2—9 óráig.

A fegyverletétel színhelyén . . .

Riport Világosról. — Beszélgetés egy nagy idők tanujával.

Világos aug. 20.

Világos 1849 augusztus 13! Örökké emlékeztetes dátuma marad ez a magyarnak. *Görgey* Arthur harmincötezer főnyi hada e napon rakta le a fegyvert a *Rüdiger* tábornok vezetés alatt álló orosz hadsereg előtt. Hol van ma *Görgey* Artur, hol van ma *Rüdiger* tábornok? Meghaltak, nevük már a történelemé, amely ma új hadvezérek neve köré fonja a babért; az új vezérek milliós seregekkel rendelkeznek, modern fegyverekkel és a technika minden raffiniációjával: gázbombákkal, meglámszórókkal utköznek, ahol harmincötezer maroknyi sereg nem oszt, nem szoroz . . . Mégis nagy esemény volt ez akkor és a világi dátum minden magyar szívében fájó emlékként dobban . . .

Rokon látogatáson jártam ezen a vidéken: a festői szépségű, híres bortermő Hegyalján. A világi vár, a Brankovicsok, Hunyadiak, Báthoriak és Zápolyák tulajdona, ma már csak omladék. 1784-ben lövette halomra az akkori tulajdonosa, miután a *Zaránd* és *Hunyadmegye*ben kitört parasztlázadás alatt a lázadók ide vették be magukat. A várom egy 300 méteres magaslaton fekszik, ez a magaslat urálja az egész környéket. Napnyugatkor festő ecsetjére való, pompás látványt nyújt.

Fáradtságot vettem magamnak egy kora reggel és fölmásztam a híres váromladrára.

Fönt a hegyen nem sok látnivaló van. Rombadölt, hatalmas sziklafalak, rajta firkálások, kaecolások, minden látogató — vendégkönyv híján — egy-egy sziklafalra vési a nevét. A vár udvara nem nagyobb, mint kisebb fajta bérház udvara.

A vár pincéjét hatalmas kőfal zárja el a külvilágtól. Oda nem lehet lemenni. A néma fal „halt”-ot parancsol, pedig ha beszélni tudna, de sokat beszélhetne! 1458-ban *Mátyás* király ide záratta *Szilágyi Mihályt*, akit később Konstantinápolyban lefejeztek.

A világi országos vásáron vagyunk. Nyüzsgő, eleven itt a kép. A világi, pankotai vásárookra mindig messze vármegyéből jönnek össze az emberek. *Greén Nándort*, *Arad* főkapitányát is itt látjuk családi környezetben. Az egyik sátorban szőlőkosarakra alkuszik a főkapitány ur. Nyolc forint, tíz forint egy szőlőkosár. Drágálja, nem is vesz. Tovább megy, százados-vejevel fényképfelvételeket készít a tarkán zsihongó, zájos vásári életről.

Egy fehérhaju agastyán tűnik fel nekem a vásári zsihongásban. Görnyedt alakján meglátászik az évek nyoma. Egy papagályos sátor előtt áldogál és elmerengve nézi, amint a cifratollu papagály cifraruhás román menyecskének huzza a — planétát.

Megszólítom az öreg. Eleinte barátságatlan, bizalmatlan, de azután mind beszédesebb lesz. *Kovács Ézsaiás* negyvennyolcas honvéd áll előttem. Közel jár a kilencven esztendőhöz. 48-ban mint husz éves ifjú küzdött a szabadságharcban. Ott volt a *Görgey* hadseregben, amely *Világosnál* lerakta a fegyvert.

Kovács Ézsaiás uram itt él Magyar-Világoson. Ma eljött ő is a vásárra, vásári zsihaj zajával betelni és elmerengni régmúlt időkön, szabadságharcokon . . .

Itt, a világi hegy lábánál elterülő vásártéren különösen érdekesnek tartottam a nagy idők tanujával interjút csinálni.

— Ugy emlékszem ma is, mintha most történt volna, tegnap — mondotta lassan, elgondolkozva, olykor-olykor egyet köhintve *Kovács Ézsaiás*. *Görgey* seregének egy hadtestét, amelyet *Nagy Sándor* vezényelt s 9000 emberből és 24 ágyuval állott augusztus 11-én *Schlick* osztrák tábornok megverte *Ujaradon*. *Kossuth* Lajos ekkor lemondott és *Görgey* vette át a legjobb katonai és polgári hatalmat. *Görgey* augusztus 12-én *Szöllősrre* ment, hogy letegy

MODERN MOZI

Az Orientben (Aradáci-ut)
TELEFONSZÁM 312.

Csütörtökön, augusztus hó 22-én

(egy előadás, este 9 órakor.)

A legjobb magyar film!

Az obsitos.

Háborus dráma 4 felvonásban.

Főszereplő: **Mattyasovszky Ilona**

Gyönyörű kíséreképek.

Helyárak:

Pályulés 1-80 K, I. hely 1-50 K, II. hely 1- K, III. hely 60 fillér.

a fegyvert és még aznap megkezdte az alkudozásokat *Rüdiger* orosz tábornokkal. *Szöllős* és *Világos* között állott a magyar hadsereg kiéhezve, fáradtan és kevés lőszerrel ellátva.

— *Rüdiger* *Kisjenő* és *Simánd* felől szintén *Szöllősrre* vonult, ahol 13-án délután 4 órakor megtörtént a fegyverletétel. Elöl a gyalogság hátul az ágyuk állottak és két oldalon lovaság. Először általánosan tisztelegtek, ezután mi honvédek egy csomóba raktuk fegyvereinket, tölténytáskáinkat, a lovaság pedig a kardját a nyeregbe akasztva leszállott lováról. Megindító jelenet volt ez. Sokan voltak, akik agyonlőtték lovukat és azután öngyilkosságot követtek el a szöllősi sikon . . . Később a fegyverletételről szóló okmányt a világi báró *Bohus* kastély egyik szobájában irták alá . . .

Kovács Ézsaiás, a mindinkább elfogyó 48-as honvédeknek ez a szép, fehérhaju agastyánja az interjú végével kezét nyújtott és hatalmasan megrázta a jobbomat. Azután eltűnt a vásári forgatagban . . . Mondják, hogy valóságos remeteéletet él otthon és csak kivételes alkalmakkal mozdul ki viskójából. Azt az egy-két évet, ami még hátra van életéből, nyugodtan akarja leélni. A mai világháborúról meg nem szeret beszélni. Talán igaza is van . . .

(r. j.)

TAJÉKOZTATO.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 4 órától este 10 óráig. Könyvtárra vasárnap, szerda és péntek délután 3—5 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdt-széki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól délután 2 óráig.

NYILTTÉR

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejtethetetlen jó fiam elhalálózása alkalmával részvétnyilvánításukkal felkerestek, vagy a temetésen való megjelenéssel fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezuton hálás köszönetünket.

Nagybecskerek, 1918 aug. hó.

Baaden Károly és családja.

Alkalmas birtokot

vennék 700—1500 kat. holdig. Ügynökök
díjaztatnak. Csakis elsőrendű földekre reflektálok.

Ajánlatokat a kiadóhivatalba „EMTIO” jeligére kérek.

886

Azonnali belépésre keresünk
könyvelésben jártas

férfi vagy női tisztviselőt.

Gyors- és gépirni tudók
előnyben részesülnek.

Írásbeli ajánlatok „Állandó állás”
jeligére a kiadóhivatalba. 881

Bérbeadás.

A bánlakai uradalomhoz tar-
tozott Szóka, Ábbázia és
Partos-puszták 3500 holdas

— vadászterülete —

bérbeadandó.

Ajánlatok Csányi Sándor urhoz
Szeged, Korona-utca 26. sz. kéretnek.

882

Egy ispán, egy gazda, két
mezőr, egy bográn, továbbá
éveskanász, gulyás, juhász
kocsis és bérescselédék az
istvánújlgyi uradalomban, Istvánújlgy
(Toronádmege) felvételnek.

Pályázók forduljanak fenti
uradalom jószágigazgató-
ságához. 885.

419—918. szám.

883

Árverési hirdetés.

Karátsonyilgyi község előjárósága részéről
ezennel közhírré tétetik, miszerint az 1883.
évi XX. t. c. értelmében a községi vadászati
jog 6 (hat) egymásután következő évre és pe-
dig 1918. évi december hó 1-től 1924. évi de-
cember hó 30-ig nyilvános árverés útján bérbe
adni fog. A vadászati terület 1540 hold szán-
tóföld-, rét- és legelőből áll.

Az árverés 1918. évi szeptember hó 12-én
d. e. 9 órakor a községi irodában tartatik meg.
Az árverési feltételek a hivatalos órákban
a községi irodában bármikor megtekinthetők.

Karátsonyilgyi, 1918. augusztus 16.

Községelőjáróság

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.

Fodrász- segéd

jó fizetéssel és
ellátással azon-
nali belépésre

kerestetik.

880

Fehér Mihály, Aradáci-utca 159

Az antalfalvai járás főszolgabírája.

5873—1918. kig. szám.

884

Pályázati hirdetés.

Torontávközségben elhalálozás foly-
tán üresedésbe jött községi I. segédjegyzői.
esetleg ennek betöltésével üresedésbe jövő
II. segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek és
felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni
óhajtják, hogy képesítésüket igazoló okmánnyal
felszerelt kérvényüket 1918. évi szeptember hó
15-ig hivatalomhoz annál is inkább nyujtsák
be, mert a később érkezett kérvényeket nem
fogom figyelembe venni.

A segédjegyző törzsfizetése: 1560 korona,
állami fizetékieskiegészítés 40 korona, 500 kor.
lakbér és négy-ötödéves 100 kor. korpótlék.

Antalfalván, 1918. évi aug. hó 17-én.

Zsiross, főszolgabíró.

„SIGORIN”

csoda gyorsasággal irtja

a poloskát

Minta üveg 4 K. Nagy üveg 16 K.
1 drb fecskendő 2 K. Kapható: min-
den gyógyszerárban, drogériában
és fűszerkereskedésben Budapest
Török gyógyszerár, Király-utca 12.
Magyarországi egyedárúsító:

REMÉNY-gyógyszertár, PÉCS. 883

Viszketegséget, sümört, rüht

leggyorsabban elmulasztja a Dr. Flesch-féle eredeti
körvénye. **Skaboform-kenőcs**
nem vésztet. **Skaboform-kenőcs**
nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétes Dr.
Flesch-féleit kérjünk. Próbátégely 3—K. nagy tégely
5 K. családi tégely 12 K. — Kapható a helybeli gyógy-
szertárakban vagy direkt a készítőnél rendelhető.
Dr. FLESCHE „Korona” gyógyszerára
Győr.

Vételnél a „Skaboform” védjegyre ügyeljünk!

Nyomdászati tanoncu

legalább két középiskolát jó
eredményekkel végzett fiu heti-
fizetéssel azonnal felvételük

lapunk nyomdájában.

Nagybecskerek r. t. város adóhivatala.

17469—1918. kig. szám.

1131

Hirdetmény

a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok
kereseti adója, bányaadója és hadinyereségadója
kivetéséhez a vállalatok részéről adandó val-
lomások tárgyában.

A nyilvános számadásra kötelezett
vállalatok kereseti adójának és bányaa-
dójának az 1918. évre, a vállalatok
hadinyereségadójának pedig az 1917.
évre szóló kivetésére elrendeltetvén, az
ezen adónemek kivetéséhez a fennálló
törvények és rendeletek alapján előírt,
a vállalat törvényes képviselője által ki-
állított és a) a kereseti adóban adóköteles
üzleti nyereséget, b) a bányaadóban adó-
köteles üzleti jövedelmet, c) a hadinye-
reségadóban adóköteles nyereségtöbbletet
magukban foglaló állomásokat, mind a
három adónemre vonatkozólag egyszerre,
1918. évi augusztus hó 31-éig tartoznak
a vállalatok a kir. pénzügyigazgatósághoz
benyújtani. Az ingyen kiszolgáltatandó
vallomási ivatek a félnek hivatalból kéz-
besítve nem lesznek, hanem azokat a
vállalat megbízottja a pénzügyigazgató-
ságnál veszi át. A vallomások átadójának
kiváratára a vallomások benyújtásáról
hivatalos elismervényt kell adni.

Ha valamely nyilvános számadásra
kötelezett vállalat a kereseti adójára vagy
hadinyereségadójára vonatkozólag a val-
lomást az előírt határidőben nem adja
be, vagy a beadott vallomásnak hivata-
losan megjelölt hiányait a kitűzött hatá-
ridő alatt nem pótolja, vagy ha az adó
kivetéséhez szükséges egyéb adatok be-
terjesztését a vállalat megtagadja, minden
egyes esetben a kivetett kereseti adónak
25%-át, illetőleg a megállapított hadi-
nyereségadónak 10—25%-át fizeti pótlék
fejében, melyet a pénzügyigazgatóság,
illetőleg az adókielölő-bizottság a kivetési
lajstromban egyidejűleg állapít meg. Ezen
felül az esetben, ha a hadinyereségadó
kivetése során a pótlék kivetése jogerőre
emelkedett, a vállalat igazgatóságának
minden egyes tagjára a pénzügyigazgató-
ság által 1000—50.000 korona pénz-
bíróság rovandó ki. Jövedéki büntető el-
járás alá eső kibágást követel a vállalat,
ha a vallomásában, vagy illetékes hely-
ről hozzá intézett kérdésekre adott írás-
beli vagy jegyzőkönyvbe mondott vá-
laszában vagy jogorvoslatának indokolá-
sában tudva valótlannal és szándékos félre-
vezetésre irányuló nyilatkozatot tesz,
mely az adó megrovidítására alkalmas,
illetőleg adóköteles jövedelmi forrást
szándékosan elhallgat.

Nagybecskerek, 1918. augusztus 15.

Polgármester.

Nagybecskerek r. t. város polgármesterétől.

16791—1918. kig. sz.

1131

Hirdetmény.

Egyes olajosmagvaknak, u. m. napra-
forgó magnak, tökmagnak és vadrepce-
magnak vámért való feidolgozásáról szóló
2695—1918. M. E. sz. rendelet a „Buda-
pesti Közlöny” július 27-iki számában
megjelent és ugyanakkor lépett életbe.

Érdekeltek közelebbi felvilágosítást nyer-
hetnek Havas Dániel városi számvevőnél
a hivatalos órák alatt.

Nagybecskerek, 1918. évi augusztus
hó 7-én.

A polgármester helyettes.

Hirdessen a „Torontál”-ban.

Kiadó: Pleitz Fer. Pál.